

Διαγώνισμα 4.17

ΘΕΜΑ Α

Λύση

- A1.** Θεωρία – σχολικό βιβλίο, σελ. 116.
A2. Θεωρία – σχολικό βιβλίο, σελ. 140.
A3. Θεωρία – σχολικό βιβλίο, σελ. 155.
A4. i) Λ, ii) Λ, iii) Σ, iv) Σ, v) Λ

Σχόλια για Σ/Λ:

- i.** Το εμβαδόν του χωρίου είναι ίσο με $\int_{-2}^2 |3x^3 - 2x| dx$. Για να ήταν ίσο με $\int_{-2}^2 (3x^3 - 2x) dx$, όπως ισχυρίζεται η πρόταση, θα έπρεπε να ισχύει $3x^3 - 2x \geq 0$ για κάθε $x \in [-2, 2]$, το οποίο δεν είναι αληθές. Για παράδειγμα, αυτή η παράσταση είναι αρνητική για $x = \frac{1}{2}$.
- ii.** Μπορεί το $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x)$ να μην υπάρχει. Δείτε, για παράδειγμα, τη συνάρτηση $f(x) = |2x|/x$.
- iii.** Έπεται από την ιδιότητα 5 του θεωρήματος στη σελ. 48 του σχολικού βιβλίου.
- iv.** Δείτε το θεώρημα στη σελ. 156 του σχολικού βιβλίου.
- v.** Δείτε τις ιδιότητες στη σελ. 60 του σχολικού βιβλίου.

ΘΕΜΑ Β

Λύση

- B1.** Η f είναι παραγωγίσιμη ως πράξη παραγωγίσιμων συναρτήσεων και για κάθε $x > 3$ ισχύει

$$\begin{aligned} f'(x) &= \frac{1}{x-3} - 1 = \frac{1}{x-3} - \frac{x-3}{x-3} \\ &= \frac{1-(x-3)}{x-3} = \frac{4-x}{x-3}. \end{aligned}$$

Ο παρονομαστής είναι θετικός διότι το πεδίο ορισμού της f είναι το $(3, +\infty)$. Ο αριθμητής είναι θετικός όταν $4-x > 0$, δηλαδή όταν $x \in (3, 4)$. Αντίστοιχα, είναι αρνητικός όταν $x > 4$. Προκύπτει λοιπόν ο ακόλουθος πίνακας μονοτονίας:

x	3	4	$+\infty$
$f'(x)$	+	0	-
$f(x)$	\nearrow		\searrow

Συμπερασματικά, η συνάρτηση f είναι γνησίως αύξουσα όταν $x \in (3, 4]$ και γνησίως φθίνουσα όταν $x \in [4, +\infty)$.

- B2.** Θεωρούμε τα υποσύνολα $A_1 = (3, 4]$ και $A_2 = [4, +\infty)$ του πεδίου ορισμού της f . Είδαμε στο προηγούμενο ερώτημα ότι $f \nearrow A_1$. Επίσης, είναι σαφές ότι η f είναι συνεχής. Άρα για την εικόνα αυτού του διαστήματος μέσω της f ισχύει

$$f(A_1) = \left(\lim_{x \rightarrow 3^+} f(x), f(4) \right] = (-\infty, 1],$$

όπου για την τελευταία ισότητα χρησιμοποιήσαμε το γεγονός ότι $f(4) = 1$, καθώς και το γεγονός ότι

$$\lim_{x \rightarrow 3^+} f(x) = \lim_{x \rightarrow 3^+} (\ln(x-3) - x + 5) = (-\infty) - 3 + 5 = -\infty.$$

Παρατηρούμε ότι $0 \in f(A_1)$, επομένως υπάρχει $x_1 \in (3, 4]$ τέτοιο, ώστε $f(x_1) = 0$. Αφού η f είναι γνησίως αύξουσα σε αυτό το υποδιάστημα, το x_1 είναι το μοναδικό με αυτήν την ιδιότητα. Ισχύει μάλιστα $x_1 \neq 4$, καθώς $f(4) = 1 \neq 0 = f(x_1)$. Περνάμε τώρα στο διάστημα A_2 . Σε αυτό, η f είναι συνεχής και γνησίως φθίνουσα, οπότε ισχύει

$$f(A_2) = \left(\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x), f(4) \right) = (-\infty, 1), \quad (1)$$

όπου το όριο στην τελευταία ισότητα υπολογίστηκε ως εξής: Αρχικά γράφουμε

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} (\ln(x-3) - x + 5) = \lim_{x \rightarrow +\infty} (\ln(x-3) - \ln e^x + 5) = \lim_{x \rightarrow +\infty} \left(\ln \frac{x-3}{e^x} + 5 \right) = \ell. \quad (2)$$

Όλα εξαρτώνται λοιπόν από την ποσότητα $u = \frac{x-3}{e^x} > 0$ με $x \geq 4$. Έτσι, υπολογίζουμε το όριο αυτής της ποσότητας. Ισχύει

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{x-3}{e^x} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{1}{e^x} = 0,$$

άρα το όριο στην ισότητα (2) ισούται με

$$\ell = \lim_{u \rightarrow 0} (\ln u + 5) = (-\infty) + 5 = -\infty.$$

Έτσι λοιπόν αποδεικνύεται το τελευταίο βήμα της ισότητας (1). Παρατηρούμε τώρα ότι $0 \in f(A_2)$, επομένως υπάρχει $x_2 \in [4, +\infty)$ τέτοιο, ώστε $f(x_2) = 0$. Καθώς η f είναι γνησίως φθίνουσα στο A_2 , αυτή η ρίζα είναι μοναδική σε αυτό το διάστημα.

Αποδείξαμε λοιπόν μέχρι στιγμής ότι η f έχει ακριβώς δύο ρίζες, τις $x_1 \in (3, 4)$ και $x_2 \in [4, +\infty)$. Μένει να δείξουμε ότι $x_2 \in (5, 7)$. Για να το κάνουμε αυτό, θα χρησιμοποιήσουμε τη μονοτονία της f . Παρατηρούμε ότι

$$f(7) = \ln(7-3) - 7 + 5 = \ln 4 - 2 = 2\ln 2 - 2 = 2(\ln 2 - 1) < 0,$$

όπου η τελευταία ανισότητα προκύπτει από το γεγονός ότι $\ln 2 < \ln e = 1$. Καθώς $f(x_2) = 0$ και $f(7) < 0$ και καθώς $7, x_2 \in A_2$, μπορούμε ισοδύναμα να γράψουμε

$$f(7) < f(x_2) \stackrel{f \searrow A_2}{\Rightarrow} 7 < x_2. \quad (3)$$

Δουλεύουμε στη συνέχεια με όμοιο τρόπο: Ισχύει

$$f(5) = \ln(5-3) - 5 + 5 = \ln 2 > 0,$$

και $5, x_2 \in A_2$, άρα

$$f(5) > f(x_2) \stackrel{f \searrow A_2}{\Rightarrow} 5 < x_2. \quad (4)$$

Από τις (3), (4) έπεται τώρα ότι $x_2 \in (5, 7)$, όπως θέλαμε.

B3. Η $x=4$ είναι η μοναδική ρίζα της g και η g είναι συνεχής, άρα διατηρεί πρόσημο σε καθένα από τα διαστήματα $[3, 4)$ και $(4, +\infty)$. Γνωρίζουμε από την υπόθεση ότι $f(g(\kappa)) = f(g(\lambda)) = 0$. Είδαμε προηγουμένως ότι η f έχει ακριβώς δύο ρίζες $x_1 \in (3, 4)$ και $x_2 \in (5, 7)$, οπότε οι αριθμοί $g(\kappa)$ και $g(\lambda)$ είναι οι ίδιοι με τους x_1, x_2 , ίσως με διαφορετική σειρά.

Ανεξάρτητα όμως από τη σειρά, οι x_1, x_2 είναι θετικοί, άρα και οι $g(\kappa), g(\lambda)$ θα είναι θετικοί. Δεδομένου ότι η g διατηρεί πρόσημο στα διαστήματα $[3, 4)$ και $(4, +\infty)$ και δεδομένου ότι $\kappa \in (3, 4)$ και $\lambda \in (4, +\infty)$, συμπεραίνουμε τελικά ότι $g(x) > 0$ για κάθε $x \in [3, 4) \cup (4, +\infty)$.

Είδαμε στο προηγούμενο ερώτημα ότι $g(x) > 0$ για κάθε $x \in [3, 4) \cup (4, +\infty)$. Ισχύει επίσης από την υπόθεση ότι $g(4) = 0$. Με άλλα λόγια λοιπόν, ισχύει $g(x) \geq g(4)$ για κάθε $x \in [3, +\infty)$. Αυτό σημαίνει ότι η g παρουσιάζει ολικό ελάχιστο στη θέση $x=4$. Συνοψίζοντας, ισχύει ότι:

- Η g είναι παραγωγίσιμη στη θέση $x = 4$ (από υπόθεση).
- Το $x = 4$ είναι εσωτερικό σημείο του πεδίου ορισμού $A_g = [3, +\infty)$.
- Η g παρουσιάζει ολικό ελάχιστο στη θέση $x = 4$.

Άρα, από το **θεώρημα του Fermat**, συμπεραίνουμε ότι $g'(4) = 0$. Αυτό σημαίνει ότι η κλίση της εφαπτόμενης της g στη θέση $x = 4$ είναι μηδέν. Επομένως, αυτή η εφαπτόμενη είναι παράλληλη στον άξονα $x'x$.

ΘΕΜΑ Γ

Λύση

Γ1. Για κάθε $x \neq 2$ ισχύει

$$\begin{aligned} xf'(x) - 4x - 2f'(x) + f(x) + 6 &= 0 \Leftrightarrow (x-2)f'(x) + f(x) = 4x - 6 \\ \Leftrightarrow (x-2)f'(x) + (x-2)'f(x) &= 4x - 6 \\ \Leftrightarrow [(x-2)f(x)]' &= (2x^2 - 6x)'. \end{aligned}$$

Από τις **συνέπειες του Θ.Μ.Τ.** προκύπτει ότι:

- Υπάρχει σταθερά c_1 τέτοια, ώστε $(x-2)f(x) = 2x^2 - 6x + c_1$ για κάθε $x < 2$. Για $x = 1$ παίρνουμε

$$\begin{aligned} (1-2)f(1) &= 2 \cdot 1^2 - 6 \cdot 1 + c_1 \Leftrightarrow -1 = 2 - 6 + c_1 \\ \Leftrightarrow c_1 &= 3. \end{aligned}$$

Επομένως, για $x < 2$ ισχύει

$$(x-2)f(x) = 2x^2 - 6x + 3 \Leftrightarrow f(x) = \frac{2x^2 - 6x + 3}{x-2} \quad (x < 2)$$

- Υπάρχει σταθερά c_2 τέτοια, ώστε $(x-2)f(x) = 2x^2 - 6x + c_2$ για κάθε $x > 2$. Για $x = 3$ παίρνουμε

$$\begin{aligned} (3-2)f(3) &= 2 \cdot 3^2 - 6 \cdot 3 + c_2 \Leftrightarrow 3 = 18 - 18 + c_2 \\ \Leftrightarrow c_2 &= 3. \end{aligned}$$

Επομένως, ακριβώς όπως και στην προηγούμενη περίπτωση, μπορούμε να συμπεράνουμε ότι για κάθε $x > 2$ ισχύει

Όπως έχουμε επισημάνει ξανά, διακρίνουμε δύο διαφορετικές περιπτώσεις, διότι οι συνέπειες του Θ.Μ.Τ. (σελ. 133 του σχολικού βιβλίου) ισχύουν μόνο για διαστήματα.

$$f(x) = \frac{2x^2 - 6x + 3}{x - 2}.$$

Τελικά, λοιπόν, ισχύει

$$f(x) = \frac{2x^2 - 6x + 3}{x - 2} \text{ για κάθε } x \neq 2.$$

- Γ2.** Θα χρησιμοποιήσουμε τον ορισμό μίας πλάγιας ασύμπτωτης, σύμφωνα με τον οποίο, αρκεί να αποδείξουμε ότι

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} [f(x) - (2x - 2)] = 0$$

και το ίδιο για το όριο στο $-\infty$. Για κάθε $x \neq 2$ ισχύει

$$\begin{aligned} f(x) - (2x - 2) &= \frac{2x^2 - 6x + 3}{x - 2} - \frac{(2x - 2)(x - 2)}{x - 2} \\ &= \frac{2x^2 - 6x + 3 - (2x - 2)(x - 2)}{x - 2} \\ &= \frac{2x^2 - 6x + 3 - 2x^2 + 4x + 2x - 4}{x - 2} = -\frac{1}{x - 2}. \end{aligned}$$

Ένα συχνό λάθος σε ερωτήσεις θεωρίας είναι να συγχέεται ο ορισμός με το θεώρημα στη σελ. 162 του σχολικού βιβλίου. Βεβαιωθείτε ότι μπορείτε να τα διακρίνετε. Όταν μας δίνεται η ασύμπτωτη, όπως εδώ, βολεύει να χρησιμοποιούμε τον ορισμό.

Πολύ εύκολα λοιπόν μπορούμε από την παραπάνω ισότητα να συμπεράνουμε ότι

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} [f(x) - (2x - 2)] = 0 \text{ και } \lim_{x \rightarrow -\infty} [f(x) - (2x - 2)] = 0,$$

απ' όπου συμπεραίνουμε ότι η ευθεία $y = 2x - 2$ είναι πλάγια ασύμπτωτη στο $+\infty$ και στο $-\infty$.

- Γ3.** Η f είναι παραγωγίσιμη στο πεδίο ορισμού της ως ρητή. Για κάθε $x \neq 2$ ισχύει

$$\begin{aligned} f'(x) &= \frac{(2x^2 - 6x + 3)'(x - 2) - (2x^2 - 6x + 3)(x - 2)'}{(x - 2)^2} \\ &= \frac{(4x - 6)(x - 2) - (2x^2 - 6x + 3)}{(x - 2)^2} \\ &= \frac{4x^2 - 6x - 8x + 12 - 2x^2 + 6x - 3}{(x - 2)^2} = \frac{2x^2 - 8x + 9}{(x - 2)^2}. \end{aligned}$$

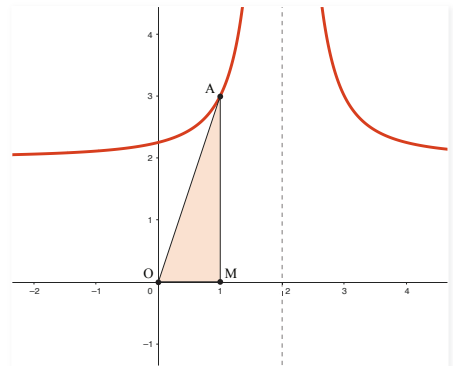
Έτσι, οι λύσεις της εξίσωσης $f'(x)=0$ είναι οι ίδιες με τις λύσεις της εξίσωσης $2x^2 - 8x + 9 = 0$ στο σύνολο $\mathbb{R} - \{2\}$. Το τελευταίο τριώνυμο όμως έχει διακρίνουσα ίση με $\Delta = \beta^2 - 4\alpha\gamma = 8^2 - 4 \cdot 2 \cdot 9 = 64 - 72 = -8 < 0$, οπότε δεν έχει ρίζες. Έτσι, η εξίσωση $f'(x)=0$ είναι αδύνατη. Μάλιστα, εφόσον έχει αρνητική διακρίνουσα και θετικό συντελεστή στο x^2 , το παραπάνω τριώνυμο είναι θετικό για κάθε $x \in \mathbb{R}$. Συνεπώς, η παράγωγος f' είναι επίσης θετική για κάθε $x \neq 2$.

- Γ4.** Θα κάνουμε αρχικά μια μικρή απλοποίηση στον τύπο της f' ώστε να συναντήσουμε πιο απλούς υπολογισμούς αργότερα. Η λύση μπορεί να γίνει και χωρίς αυτήν την απλοποίηση, απλώς θέλει μεγαλύτερη προσοχή στους υπολογισμούς. Ισχύει

$$\begin{aligned} f'(x) &= \frac{2x^2 - 8x + 9}{(x-2)^2} = \frac{(2x^2 - 8x + 8) + 1}{(x-2)^2} = \frac{2(x^2 - 4x + 4) + 1}{(x-2)^2} \\ &= \frac{2(x-2)^2 + 1}{(x-2)^2} = \frac{1}{(x-2)^2} + 2. \quad (1) \end{aligned}$$

Τη χρονική στιγμή t_0 ισχύει $x(t_0)=1$, $y(t_0)=3$ και $x'(t_0)=4$ μονάδες/sec. Όπως φαίνεται και στο ακόλουθο σχήμα, ισχύει

$$\begin{aligned} (\text{ΜΟΚ}) &= \frac{1}{2}(\text{ΜΑ}) \cdot (\text{ΜΟ}) = \frac{1}{2} \cdot |f'(x)| \cdot |x| \\ &\stackrel{f'(x) > 0}{=} \frac{1}{2} |x| \cdot f'(x) \stackrel{x > 0}{=} \frac{1}{2} \cdot x \cdot f'(x) \\ &= \frac{x}{2(x-2)^2} + x, \end{aligned}$$

όπου η τελευταία ισότητα προέκυψε μέσω της σχέσης (1). Συναρτήσει του t , το εμβαδόν του τριγώνου μπορεί να εκφραστεί ως

$$E(t) = \frac{x(t)}{2(x(t)-2)^2} + x(t).$$

Αυτή η συνάρτηση είναι παραγωγίσιμη ως προς t και ισχύει

$$\begin{aligned}
 E'(t) &= \frac{2x'(t)(x(t)-2)^2 - 2x(t)\left[(x(t)-2)^2\right]'}{4(x(t)-2)^4} + x'(t) \\
 &= \frac{2x'(t)(x(t)-2)^2 - 4x(t)(x(t)-2)x'(t)}{4(x(t)-2)^4} + x'(t)
 \end{aligned}$$

Επομένως, ο ρυθμός μεταβολής του εμβαδού του τριγώνου τη χρονική στιγμή t_0 είναι

$$\begin{aligned}
 E'(t_0) &= \frac{2x'(t_0)(x(t_0)-2)^2 - 4x(t_0)(x(t_0)-2)x'(t_0)}{4(x(t_0)-2)^4} + x'(t_0) \\
 &= \frac{2 \cdot 4 \cdot (1-2)^2 - 4 \cdot 1 \cdot (1-2) \cdot 4}{4(1-2)^4} + 4
 \end{aligned}$$

$$= \frac{8+16}{4} + 4 = 10 \text{ τετραγωνικές μονάδες ανά δευτερόλεπτο.}$$

ΘΕΜΑ Δ

Λύση

Δ1. Το πεδίο ορισμού της συνάρτησης f είναι το $[-4, \pi]$. Η f είναι συνεχής στα διαστήματα $[-4, 0)$ και στο $(0, \pi]$ ως πράξη συνεχών συναρτήσεων. Μένει λοιπόν να αποδείξουμε ότι είναι και συνεχής στο $x=0$. Για να το κάνουμε αυτό, θα υπολογίσουμε τα αντίστοιχα πλευρικά όρια. Ισχύει $f(0)=2$,

$$\lim_{x \rightarrow 0^-} f(x) = \lim_{x \rightarrow 0^-} \sqrt{x+4} = \sqrt{4} = 2$$

και

$$\lim_{x \rightarrow 0^+} f(x) = \lim_{x \rightarrow 0^+} 2e^x \sin x = 2.$$

Συμπεραίνουμε από τα παραπάνω ότι το $\lim_{x \rightarrow 0^-} f(x) = \lim_{x \rightarrow 0^+} f(x) = f(0) = 2$, άρα η f είναι συνεχής και στη θέση $x=0$, οπότε είναι συνεχής σε ολόκληρο το διάστημα $\left[-4, \frac{\pi}{2}\right]$.

Κρίσιμα σημεία της f είναι τα εσωτερικά σημεία του διαστήματος $\left[-4, \frac{\pi}{2}\right]$ στα οποία η f' μηδενίζεται, καθώς και τα εσωτερικά σημεία αυτού του διαστήματος

στα οποία η f δεν παραγωγίζεται. Υπολογίζουμε την f' ξεχωριστά για καθέναν από τους δύο κλάδους της f .

- Για $-4 \leq x < 0$ ισχύει $f(x) = \sqrt{x+4}$. Αυτή η συνάρτηση είναι παραγωγίσιμη στο διάστημα $(-4, 0)$, με $f'(x) = \frac{1}{2\sqrt{x+4}} > 0$. Επομένως, η f δεν έχει κρίσιμα σημεία στο διάστημα $(-4, 0)$.

- Για $0 < x < \frac{\pi}{2}$ ισχύει $f(x) = 2e^x \sin x$. Αυτή η συνάρτηση είναι παραγωγίσιμη, με

$$f'(x) = (2e^x \sin x)' = 2e^x \sin x - 2e^x \eta \mu x = 2e^x (\sin x - \eta \mu x).$$

Για να βρούμε τα σημεία μηδενισμού της f' , αρκεί να λύσουμε την εξίσωση $\sin x - \eta \mu x = 0$ στο διάστημα $(0, \frac{\pi}{2})$. Η συνάρτηση $\sin x$ δεν μηδενίζεται σε αυτό το διάστημα, οπότε μπορούμε να λύσουμε την εξίσωση ως εξής:

$$\sin x - \eta \mu x = 0 \Leftrightarrow \eta \mu x = \sin x \Leftrightarrow \frac{\eta \mu x}{\sin x} = 1 \Leftrightarrow \epsilon \phi x = 1,$$

η οποία έχει λύσεις όλους τους αριθμούς της μορφής $x = \kappa\pi + \frac{\pi}{4}$, για $\kappa \in \mathbb{Z}$.

Η μόνη όμως από αυτές τις λύσεις που ανήκει στο διάστημα $(0, \frac{\pi}{2})$ είναι η $x = \frac{\pi}{4}$. Επομένως, αυτό είναι το μοναδικό κρίσιμο σημείο της f σε αυτό το διάστημα.

Μένει να ελέγξουμε αν το $x=0$ είναι κρίσιμο σημείο της f . Θα ελέγξουμε αν η f είναι παραγωγίσιμη στο $x=0$. Υπολογίζουμε τα δύο αντίστοιχα πλευρικά όρια. Το αριστερό όριο είναι ίσο με

$$\begin{aligned} \lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{f(x) - f(0)}{x - 0} &= \lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{\sqrt{x+4} - 2}{x} = \lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{(\sqrt{x+4} - 2)(\sqrt{x+4} + 2)}{x(\sqrt{x+4} + 2)} \\ &= \lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{\sqrt{x+4}^2 - 2^2}{x(\sqrt{x+4} + 2)} = \lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{x+4-4}{x(\sqrt{x+4} + 2)} \\ &= \lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{x}{x(\sqrt{x+4} + 2)} = \lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{1}{\sqrt{x+4} + 2} = \frac{1}{4}. \end{aligned}$$

Το δεξί όριο είναι ίσο με

$$\lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{f(x) - f(0)}{x} = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{2e^x \sin x - 2}{x} = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{2(e^x \sin x - 1)}{x} \stackrel{0/0}{=} \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{2e^x (\sin x - \eta \mu x)}{1} = 2,$$

όπου στο τρίτο βήμα χρησιμοποιήσαμε τον κανόνα De L' Hospital για την απροσδιόριστη μορφή $0/0$ (και παραλείψαμε κάποιους υπολογισμούς χάριν συντομίας). Εφόσον τα δύο πλευρικά όρια δεν είναι ίσα, συμπεραίνουμε ότι η f δεν είναι παραγωγίσιμη στη θέση $x=0$. Άρα το $x=0$ είναι κρίσιμο σημείο της f . Συνοψίζοντας, τα κρίσιμα σημεία της f είναι το $x=0$ και το $x=\pi/4$.

Δ2. Θα μελετήσουμε τη μονοτονία της f μέσω του προσήμου της f' .

- Στο προηγούμενο ερώτημα είδαμε ότι για $x \in (4,0)$ ισχύει $f'(x) = \frac{1}{2\sqrt{x+4}} > 0$. Επίσης, η f είναι συνεχής στα σημεία $x=0$ και $x=-4$, καθώς στο Ερώτημα Δ1 αποδείξαμε ότι είναι συνεχής σε ολόκληρο το πεδίο ορισμού της. Συμπεραίνουμε λοιπόν ότι η f είναι γνησίως αύξουσα στο $[-4,0]$.
- Για $x \in (0, \frac{\pi}{2})$ είδαμε ότι $f'(x) = 2e^x (\sin x - \eta\mu x)$, οπότε το πρόσημο της παραγώγου εξαρτάται αποκλειστικά από το πρόσημο του παράγοντα $\sin x - \eta\mu x$. Θέτουμε λοιπόν $h(x) = \sin x - \eta\mu x$ για $x \in [0, \frac{\pi}{2}]$. Η h είναι παραγωγίσιμη και για κάθε $x \in [0, \frac{\pi}{2}]$ ισχύει $h'(x) = -\eta\mu x - \sigma\upsilon\nu x$. Γνωρίζουμε ότι οι $\sin x$ και $\eta\mu x$ είναι θετικοί στο πρώτο τεταρτημόριο, δηλαδή για $x \in (0, \frac{\pi}{2})$. Επομένως, ισχύει $h'(x) < 0$ για κάθε $x \in (0, \frac{\pi}{2})$. Λόγω συνέχειας, η h είναι γνησίως φθίνουσα σε ολόκληρο το διάστημα $[0, \frac{\pi}{2}]$. Καθώς

$$h(\pi/4) = \sin\left(\frac{\pi}{4}\right) - \eta\mu\left(\frac{\pi}{4}\right) = \frac{\sqrt{2}}{2} - \frac{\sqrt{2}}{2} = 0,$$

προκύπτει ότι:

- ▶ για $x \in \left(\frac{\pi}{4}, \frac{\pi}{2}\right)$ ισχύει $x > \frac{\pi}{4} \xrightarrow{h \searrow} h(x) < h\left(\frac{\pi}{4}\right) = 0$.
- ▶ για $x \in \left(0, \frac{\pi}{4}\right)$ ισχύει $x < \frac{\pi}{4} \xrightarrow{h \searrow} h(x) > h\left(\frac{\pi}{4}\right) = 0$.

Προκύπτει λοιπόν ο ακόλουθος πίνακας μονοτονίας για την f στο διάστημα $[0, \frac{\pi}{2}]$:

x	0	$\pi/4$	$\pi/2$
$h(x)$	+	0	-
$f'(x)$	+	0	-
$f(x)$	\nearrow		\searrow

Εάν θέλουμε να συμπεριλάβουμε και το διάστημα $[-4,0)$, τότε αρκεί να παρατηρήσουμε ότι η f είναι συνεχής στο σημείο $x=0$ λόγω του **Ερωτήματος Δ1**. Καθώς είναι γνησίως αύξουσα στα υποδιαστήματα $[-4,0)$ και $(0,\frac{\pi}{4}]$, προκύπτει ότι είναι γνησίως αύξουσα σε ολόκληρο το διάστημα $[-4,\frac{\pi}{4}]$. Προκύπτει έτσι ο παρακάτω εκτεταμένος πίνακας μονοτονίας:

x	-4	$\pi/4$	$\pi/2$
$h(x)$	+	0	-
$f'(x)$	+	0	-
$f(x)$	\nearrow		\searrow

Συνεπώς, για το σύνολο τιμών μπορούμε να πούμε τα εξής:

- Η f είναι γνησίως αύξουσα και συνεχής στο $A_1 = [-4, \frac{\pi}{4}]$, άρα

$$f(A_1) = \left[f(-4), f\left(\frac{\pi}{4}\right) \right] = [0, \sqrt{2}e^{\pi/4}].$$

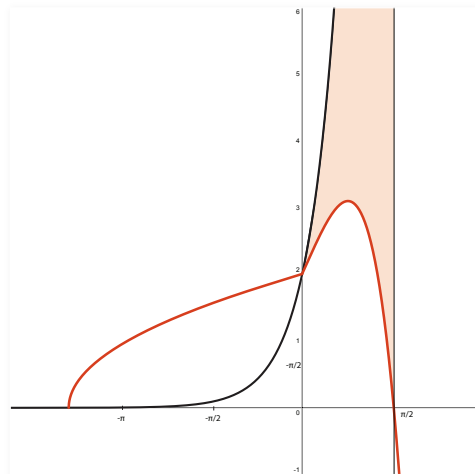
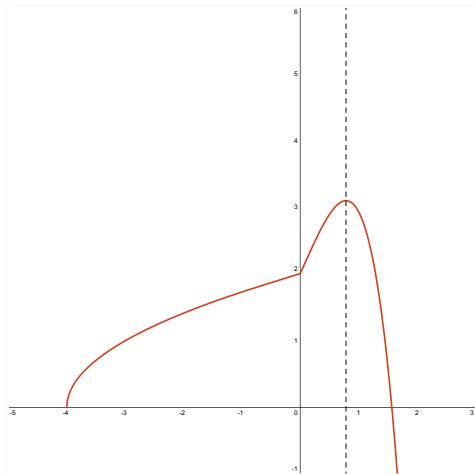
- Η f είναι γνησίως φθίνουσα και συνεχής στο $A_2 = [\frac{\pi}{4}, \frac{\pi}{2}]$, άρα

$$f(A_2) = \left[f\left(\frac{\pi}{2}\right), f\left(\frac{\pi}{4}\right) \right] = [0, \sqrt{2}e^{\pi/4}].$$

Για τους ενδιαφερόμενους, παραθέτουμε και τη γραφική παράσταση της f :

Εκτός από τη γραφική παράσταση, έχουμε σχεδιάσει και την ευθεία $x = \frac{\pi}{4}$, για να τονίσουμε τη θέση στην οποία η f παρουσιάζει μέγιστο. Τέλος, από το

σχήμα επιβεβαιώνεται το συμπέρασμά μας ότι η f δεν είναι παραγωγίσιμη στο $x = 0$, καθώς η καμπύλη της γραφικής παράστασης παρουσιάζει «γωνία» σε αυτήν τη θέση.

- Δ3.** Το εν λόγω χωρίο απεικονίζεται στο διπλανό σχήμα, όπου με πορτοκαλί χρώμα έχουμε χρωματίσει τη γραφική παράσταση της g . Μάλιστα, το χωρίο δεν φαίνεται στο σχήμα εξ ολοκλήρου, καθώς το σημείο τομής της C_g με την ευθεία $x = \frac{\pi}{2}$ έχει τεταγμένη ίση με $g\left(\frac{\pi}{2}\right) = 2e^\pi \approx 46,28$. Το ζητούμενο εμβαδόν είναι ίσο με

$$E = \int_0^{\pi/2} |f(x) - g(x)| dx = \int_0^{\pi/2} 2e^x |\sin x - e^x| dx. \quad (1)$$

Για κάθε $x \in \left[0, \frac{\pi}{2}\right]$ ισχύει

$$\begin{cases} \sin x \leq 1 \\ e^x \geq 1 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \sin x \leq 1 \\ -e^x \leq -1 \end{cases} \Rightarrow \sin x - e^x \leq 0.$$

Άρα από τη σχέση (1) έπεται ότι

$$E = \int_0^{\pi/2} 2e^x (e^x - \sin x) dx = 2 \int_0^{\pi/2} e^{2x} dx - 2 \int_0^{\pi/2} e^x \sin x dx. \quad (2)$$

Ο πρώτος όρος είναι εύκολο να υπολογιστεί:

$$2 \int_0^{\pi/2} e^{2x} dx = 2 \left[\frac{e^{2x}}{2} \right]_0^{\pi/2} = 2 \cdot \frac{e^\pi - 1}{2} = e^\pi - 1. \quad (3)$$

Για τον δεύτερο όρο, θα πρέπει να χρησιμοποιήσουμε ολοκλήρωση κατά παράγοντες. Συμβολίζουμε αυτόν τον όρο με I . Ισχύει

$$\begin{aligned} I &= 2 \int_0^{\pi/2} e^x \sin x dx = 2 \int_0^{\pi/2} (e^x)' \sin x dx = 2 [e^x \sin x]_0^{\pi/2} - 2 \int_0^{\pi/2} e^x (\sin x)' dx \\ &= -2 + 2 \int_0^{\pi/2} e^x \eta \mu x dx = -2 + 2 \int_0^{\pi/2} (e^x)' \eta \mu x dx = -2 + 2 [e^x \eta \mu x]_0^{\pi/2} - 2 \int_0^{\pi/2} e^x (\eta \mu x)' dx \\ &= -2 + 2e^{\pi/2} - 2 \int_0^{\pi/2} e^x \sin x dx = -2 + 2e^{\pi/2} - I. \end{aligned}$$

Συνδυάζοντας το πρώτο με το τελευταίο μέλος της παραπάνω ισότητας, παίρνουμε

$$= -2 + 2e^{\pi/2} - I \Leftrightarrow 2I = -2 + 2e^{\pi/2} \Leftrightarrow I = e^{\pi/2} - 1.$$

Έπεται λοιπόν από τις σχέσεις (2), (3) ότι

$$E = (e^\pi - 1) - (e^{\pi/2} - 1) = (e^\pi - e^{\pi/2}).$$

Δ4. Η εξίσωση γράφεται στη μορφή

$$\begin{aligned} 16e^{-\pi/4} f(x) - e^{-\pi/4} (4x - \pi)^2 &= 16\sqrt{2} \Leftrightarrow 16f(x) - (4x - \pi)^2 = 16\sqrt{2}e^{\pi/4} \\ \Leftrightarrow f(x) - \frac{(4x - \pi)^2}{16} &= \sqrt{2} \cdot e^{\pi/4} \Leftrightarrow f(x) - f(\pi/4) = \left(\frac{4x - \pi}{4}\right)^2 \\ \Leftrightarrow f(x) - f(\pi/4) &= (x - \pi/4)^2. \end{aligned}$$

Σύμφωνα με τον πίνακα μονοτονίας της f , το αριστερό μέλος είναι αρνητικό για κάθε $x \in A_f - \{\frac{\pi}{4}\}$, διότι η f παρουσιάζει ολικό μέγιστο στη θέση $x = \frac{\pi}{4}$ και αυτή είναι η μοναδική θέση ολικού μεγίστου. Από την άλλη, το δεξιό μέλος είναι θετικό για κάθε $x \neq \frac{\pi}{4}$. Επομένως, αφού το ένα μέλος είναι θετικό και το άλλο αρνητικό, κανένας αριθμός διαφορετικός του $\frac{\pi}{4}$ δεν μπορεί να είναι λύση της εξίσωσης.

Από την άλλη, για $x = \frac{\pi}{4}$, και τα δύο μέλη της εξίσωσης είναι ίσα με μηδέν.

$$\text{Επομένως, το } x = \frac{\pi}{4} \text{ είναι η μοναδική λύση.}$$